

Departamento di
Enseñansa Aruba

Landsexamen

SPAANSE TAAL EN LITERATUUR HAVO

VAKINFORMATIE LANDSEXAMEN 2027

Departamento di Enseñansa Aruba
Stadionweg 37
Tel: 5283400
Email: examen@ea.aw
Website: www.ea.aw

Departamento di
Enseñansa Aruba

Landsexamen

De vakinformatie wordt samengesteld door Departamento di Enseñansa Aruba en vastgesteld door de minister.

Inhoud

1. INLEIDENDE OPMERKINGEN	4
2. EXAMENPROGRAMMA	4
3. CENTRAAL EXAMEN	5
4. COMMISSIE-EXAMENS	5
5. BEREKENING EINDCIJFER	6
BIJLAGE 1 EXAMENSTOF	7
BIJLAGE 2 SCHRIJFVAARDIGHEID	9
BIJLAGE 3 LITERATUURLIJST	10
BIJLAGE 4 PRESENTATIE/GESPREK	11

1. Inleidende opmerkingen

Het landsexamen Spaanse taal en literatuur havo bestaat uit een centraal schriftelijk examen en commissie-examens. Beide onderdelen zijn verplicht. Voor het vak Spaanse taal en literatuur havo zijn er drie (3) commissie-examens: twee (2) schriftelijke en één (1) mondeling examen. In het examenprogramma staat onder andere vermeld welke examenstof centraal wordt getoetst en welke delen via de commissie-examens aan bod komen.

2. Examenprogramma

In [Bijlage 1](#) staat een beschrijving van de examenstof.

In de onderstaande tabel geeft een 'ja' aan in welk(e) examen(s) de vaardigheden en kennis getoetst worden.

Tabel 1 verdeling van de vaardigheden en kennis over de verschillende examens

Domein	Subdomein	Centraal examen	DEEL 1 Schriftelijke commissie-examen	DEEL 2 Schriftelijke commissie-examen	Mondelinge commissie-examen
A Leesvaardigheid		ja	nee	nee	nee
B Kijk- en luistervaardigheid		nee	nee	nee	ja
C Gespreksvaardigheid	C1 Gesprekken voeren	nee	nee	nee	ja
	C2 Spreken	nee	nee	nee	ja
D Schrijfvaardigheid	D1 Taalvaardigheden	nee	ja	nee	ja
	D2 Strategische vaardigheden	nee	ja	nee	ja
E Literatuur	E1 Literaire ontwikkeling	nee	nee	ja	nee

3. Centraal examen

Het centraal examen toetst leesvaardigheid (zie [Bijlage 1](#)). Je krijgt teksten te lezen waarover je vragen moet beantwoorden. Er zijn meerkeuzevragen en open vragen. Beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van het centraal examen.

Tabel 2 voorschriften voor het centraal examen:

Opdracht	Tijdsduur	Toegestane hulpmiddelen	Weging
Lezen van teksten en beantwoorden van vragen	150 minuten	Staat in de rooster van het centraal examen	1

4. Commissie-examens

De volledige examenstof wordt verdeeld over twee (2) schriftelijke commissie-examens (zie [Bijlage 2](#) en [Bijlage 3](#)) en één (1) mondeling commissie-examen (zie [Bijlage 4](#)), zoals aangegeven in het examenprogramma. In [Bijlage 1](#) staat een beschrijving van de examenstof.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van de commissie-examens.

Tabel 3 voorschriften voor de commissie-examens

Commissie-examens	Opdracht	Tijdsduur	Herkansing mogelijk	Deelcijfer	Weging
DEEL 1 Schriftelijke commissie-examen	Schrijven van een beschouwing of betoog	120 minuten	ja	a	0.3
DEEL 2 Schriftelijke commissie-examen	Schriftelijk beantwoorden van vragen over de gelezen werken en poezieanalyse	90 minuten	nee	b	0.4
Mondelinge commissie-examen	Presentatie en gesprek naar aanleiding van een artikel	Vorbereiding/opruiming: 3-5 minuten Presentatie : 5-8 minuten <u>Gesprek</u> : 3-5 minuten Totaal : 15 minuten	nee	c	0.3

5. Berekening eindcijfer

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het cijfer voor het commissie-examen.

Het cijfer voor het commissie-examen wordt berekend door elk van de deeltijfers te vermenigvuldigen met de bijbehorende wegingsfactor, de resultaten bij elkaar op te tellen en de uitkomst vervolgens af te ronden op 1 decimaal.

Eindcijfer=

(cijfer centraal examen + cijfer commissie-examen) gedeeld door 2, afgerond op een heel getal.

Bijlage 1 Examenstof

DOMEIN A: LEESVAARDIGHEID

Bij het lezen van een tekst in het Spaans kun je:

- aangeven welke informatie relevant is, gegeven een vaststaande behoefte;
- de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- relaties tussen delen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur.

DOMEIN B: LUISTER- EN KIJKVAARDIGHEID

Tijdens een gesprek in het Spaans kun je:

- aangeven welke informatie relevant is, gegeven een vaststaande behoefte;
- de hoofdgedachte van een tekst aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de spreker(s);
- anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek;
- aantekeningen maken als strategie om een tekst aan te pakken.

DOMEIN C: GESPREKSVAADIGHEID

Subdomein C1: Gesprekken voeren

Tijdens een gesprek in het Spaans kun je:

- adequaat reageren in sociale contacten met doeltaalgebruikers;
- informatie vragen en verstrekken;
- uitdrukking geven aan gevoelens;
- zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden;
- strategieën toepassen om een gesprek voortgang te doen vinden.

Subdomein C2: Spreken (presentatie)

Je kunt mondeling in het Spaans:

- verworven informatie adequaat presenteren met het oog op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden.

DOMEIN D: SCHRIJFVAARDIGHEID

Subdomein D1: Taalvaardigheden

Je kunt schriftelijk in het Spaans:

- adequaat reageren in schriftelijke contacten met doeltaalgebruikers;
- informatie vragen en verstrekken;
- verworven informatie adequaat presenteren met het oog op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en uitdrukking geven aan gevoelens en standpunten verwoorden;

Subdomein D2: Strategische vaardigheden

Je kunt met behulp van:

- een tekstverwerkingsprogramma een tekst schrijven;
- (elektronisch) naslagmateriaal teksten opstellen.

DOMEIN E: LITERATUUR

Subdomein E1: Literaire ontwikkeling

Je kunt:

- beargumenteerd verslag uitbrengen van zijn leeservaringen met ten minste drie literaire werken.
- literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten.
- een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis en de gelezen literaire werken plaatsen in dit historisch perspectief.

Een uitgebreide beschrijving van de exameneenheden voor het centraal examen is te vinden in de Syllabus Moderne VreemdeTalen (Spaans) havo 2027 op <https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2025-07/syllabus-moderne-vreemde-talen-havo-2027-versie-2.pdf>

Bijlage 2 Schrijfvaardigheid

Voor het schriftelijke commissie-examen schrijfvaardigheid moet je een tekst schrijven op basis van een gegeven, gestructureerde opdracht. Op grond van een casus die in het Spaans is opgesteld, schrijf je bijvoorbeeld een e-mail of een blog in correct Spaans. In de examenopdracht staat welk type schrijfproduct wordt verwacht.

De lengte dient tussen 175 en 200 woorden te zijn. Let hierbij op het gebruik van conventies zoals aanhef, verdeling van de inhoud in alinea's en afsluiting. Sla na elke alinea een regel over.

Bij de beoordeling van de schrijfvaardigheid wordt erop gelet of de opdracht taalkundig correct is uitgewerkt, of de uitwerking een goed lopend geheel vormt en of u zich aan de aanwijzingen hebt gehouden. Het taalgebruik moet correct en beschaafd zijn; straattaal en thuistaal zijn niet toegestaan. Verder wordt er gekeken naar lengte, inhoud, grammatica, woordenschat, spelling, interpunctie, samenhang, toon, stijl en lay-out.

Je mag gebruikmaken van je eigen woordenboek(en); maximaal drie uit de reeks Ned.-Ned., Spaans-Ned., Ned.-Spaans, Spaans-Spaans, Spaans-thuistaal, thuistaal-Spaans.

Bijlage 3 Literatuurlijst

De volgende **zes boeken** zijn verplicht voor het schriftelijke commissie-examen Spaans deel 2 (literatuurexamen):

Titel:	Auteur:
1. El coronel no tiene quien la escriba	Gabriel Garcia Marquez
2. El Tunel	Ernesto Sabato
3. La ultima rosa	Moncho Marquez
4. La familia de Pascual Duarte	Camilo Jose Cela
5. Marianela	Benito Perez Galdos
6. Como agua para chocolate	Laura Esquivel

Bijlage 4 Presentatie/gesprek

Het mondelinge commissie-examen begint met jouw posterpresentatie/ PowerPointpresentatie. Je houdt de presentatie in het Spaans. Na afloop stelt de examinerator enkele vragen over jouw artikel. De presentatie zal maximaal 15 minuten duren (3 tot 5 minuten voorbereiding/opruiming, 5 tot 8 minuten presenteren en 3-5 minuten vragen).

Onderwerp

Je bent vrij in de keuze van het onderwerp. Kies een recent artikel uit een krant, tijdschrift of van een website. Het artikel moet minimaal 800 en maximaal 1000 woorden bevatten. De examineratoren moeten dit artikel voorafgaand aan de presentatie goedkeuren. Mail het artikel naar de unit Toetsen en Examens (waaronder het landsexamen valt) via e-mailadres: landsexamen.havo@gmail.com. De uiterlijke inleverdatum hiervoor staat vermeld in het tijdschema van het landsexamen 2026-2027. Neem op de dag van de presentatie het artikel in tweevoud mee.

Poster/ PowerPoint

Minimaal A3-formaat. Op de poster staan een titel, illustraties en weinig tekst (maximaal 10 trefwoorden). Je mag ook een PowerPointpresentatie gebruiken. In geval van een PowerPointpresentatie dien je zelf een laptop mee te nemen.

Presentatie

Je houdt de presentatie aan de hand van de poster/ PowerPoint. Je mag geen aantekeningen gebruiken.

Beoordeling

De presentatie wordt beoordeeld op inhoud, taalgebruik, de beantwoording van eventuele vragen en algemene presentatievaardigheden.